Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 10. júla 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná poľnohospodárska politika – Nariadenie (EÚ) č. 1307/2013 – Postupy prospešné pre klímu a životné prostredie – Vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2022/484 – Platnosť – Povinnosť odôvodnenia – Inváziа Ruska na Ukrajinu – Zvýšenie potenciálu poľnohospodárskej výroby v Európskej únii – Výnimka z niektorých podmienok týkajúcich sa priamej ekologizačnej platby – Pôda ležiaca úhorom, ktorá sa považuje za pôdu s odlišnou plodinu a za oblasť ekologického záujmu, aj keď bola spásaná, bol na nej vykonávaný zber na účely produkcie alebo bola obrábaná – Nevyhnutnosť a odôvodnenosť prijatých opatrení“

Vo veci C-287/24,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko) z 11. apríla 2024 a doručený Súdnemu dvoru 23. apríla 2024, ktorý súvisí s konaním:

Ligue royale belge pour la protection des oiseaux ASBL

proti

Région wallonne,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predsedníčka piatej komory M. L. Arastey Sahún, sudcovia D. Gratsias (spravodajca), E. Regan, J. Passer a B. Smulders,

generálna advokátka: L. Medina,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Ligue royale belge pour la protection des oiseaux ASBL, v zastúpení: A. Lebrun a B. Legros, avocats,

* Jazyk konania: francúzština.

– belgická vláda, v zastúpení: P. Cottin, C. Pochet a L. Van den Broeck, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci P. Moërynck, avocat,

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci L. Vignato, avvocata dello Stato,

– Európska komisia, v zastúpení: A. C. Becker a C. Perrin, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2022/484 z 23. marca 2022, ktorým sa stanovujú výnimky z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 a delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 639/2014, pokiaľ ide o uplatňovanie určitých podmienok ekologizačnej platby za rok nároku 2022 (Ú. v. EÚ L 98, 2022, s. 105).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi združením Ligue royale belge pour la protection des oiseaux ASBL (ďalej len „Ligue“) a Région wallonne (Valónsky región, Belgicko) vo veci nariadenia prijatého týmto regiónom na základe vykonávacieho rozhodnutia 2022/484, ktorého platnosť Ligue spochybňuje.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 1307/2013

3 Článok 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 608), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2393 z 13. decembra 2017 (Ú. v. EÚ L 350, 2017, s. 15) (ďalej len „nariadenie č. 1307/2013“), nazvaný „Vymedzenie pojmov a súvisiace ustanovenia“, v odseku 1 stanovoval:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

f) ‚orná pôda‘ je pôda obrábaná na pestovanie plodín alebo plocha vhodná na pestovanie plodín, ale ležiaca úhorom…

…“

4 Hlava III nariadenia č. 1307/2013, nazvaná „Režim základných platieb, režim jednotnej platby na plochu a súvisiace platby“, mal 5 kapitol. Kapitola 3 tejto hlavy, nazvaná „Platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie“ obsahovala okrem iného články 43, 44 a 46 tohto nariadenia.

5 Článok 43 uvedeného nariadenia, nazvaný „Všeobecné pravidlá“, v odsekoch 1 a 2 uvádzal:

„1. Poľnohospodári oprávnení na platbu v rámci režimu základných platieb alebo režimu jednotnej platby na plochu dodržiavajú v zmysle článku 32 ods. 2 až 5 na všetkých svojich hektároch, na ktoré možno poskytnúť podporu, poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie uvedené v odseku 2 tohto článku alebo rovnocenné postupy uvedené v odseku 3 tohto článku.

2. Poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie sú tieto:

a) diverzifikácia plodín;

b) zachovávanie existujúceho trvalého trávneho porastu a

c) existencia oblasti ekologického záujmu v rámci poľnohospodárskej plochy.“

6 Článok 44 toho istého nariadenia s názvom „Diverzifikácia plodín“ znel takto:

„1. Ak orná pôda poľnohospodára pokrýva od 10 do 30 hektárov a značnú časť roka alebo značnú časť cyklu plodiny sa na celej tejto pôde nepestujú plodiny pod vodou, musia byť na nej aspoň dve rôzne plodiny. Hlavná plodina nesmie pokrývať viac ako 75 % tejto ornej pôdy.

Ak orná pôda poľnohospodára pokrýva viac ako 30 hektárov a značnú časť roka alebo značnú časť cyklu plodiny sa na celej tejto pôde nepestujú plodiny pod vodou, musia na nej byť aspoň tri rôzne plodiny. Hlavná plodina nesmie pokrývať viac ako 75 % tejto ornej pôdy a dve hlavné plodiny spoločne nesmú pokrývať viac ako 95 % tejto ornej pôdy.

…

4. Na účely tohto článku je ‚plodina‘:

a) kultúra niektorého z rôznych rodov definovaných v botanickej klasifikácii plodín;

b) kultúra niektorého z druhov v prípade *Brassicaceae*, *Solanaceae* a *Cucurbitaceae*;

c) pôda ležiaca úhorom;

d) trávy alebo iné rastlinné krmivá.

…“

7 Článok 46 nariadenia č. 1307/2013, nazvaný „Oblasť ekologického záujmu“, stanovoval:

„1. V prípade, že orná pôda podniku pokrýva viac ako 15 hektárov, poľnohospodár zabezpečí, aby od 1. januára 2015 plocha zodpovedajúca aspoň 5 % ornej pôdy podniku, ktorú poľnohospodár nahlásil v súlade s článkom 72 ods. 1 prvým pododsekom písm. a) nariadenia [č. 1306/2013], a ak sa považujú za oblasť ekologického záujmu členským štátom v súlade s odsekom 2 tohto článku vrátane oblastí uvedených v odseku 2 písm. c), d), g), h), k) a l) bola oblasťou ekologického záujmu.

…

2. Členské štáty sa do 1. augusta 2014 rozhodnú, že jedna alebo viaceré z týchto plôch sa budú považovať za oblasť ekologického záujmu:

a) pôda ležiaca úhorom;

…

9. Komisia je v súlade s článkom 70 splnomocnená prijať delegované akty, ktorými sa:

a) stanovia ďalšie kritériá pre typy oblastí uvedené v odseku 2 tohto článku, aby sa mohli označiť ako oblasť ekologického záujmu;

…“

8 Hlava VII tohto nariadenia, nazvaná „Záverečné ustanovenia“, obsahovala tri kapitoly. Kapitola 1 tejto hlavy, nazvaná „Oznámenia a naliehavé situácie“, obsahovala okrem iného článok 69 uvedeného nariadenia, nazvaný „Opatrenia na riešenie konkrétnych problémov“. Tento článok stanovoval:

„1. Komisia prijme na vyriešenie konkrétnych problémov vykonávacie akty, ktoré sú v naliehavej situácii nevyhnutné a zároveň odôvodnené. Takéto vykonávacie akty sa môžu odchyľovať od ustanovení tohto nariadenia v miere a po dobu, ktoré sú striktne nevyhnutné. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 71 ods. 2.

2. V prípade, že si to vyžiadajú riadne odôvodnené vážne a naliehavé dôvody, Komisia prijme okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 71 ods. 3 s cieľom vyriešiť takéto konkrétne problémy, pričom však zabezpečí pokračovanie režimu priamych platieb v prípade mimoriadnych okolností.

3. Opatrenia prijaté na základe odsekov 1 alebo 2 zostávajú v účinnosti najviac dvanásť mesiacov. Ak po tejto dobe konkrétne problémy uvedené v uvedených odsekoch pretrvávajú, Komisia môže predložiť vhodný legislatívny návrh s cieľom nájsť trvalé riešenie.

…“

Delegované nariadenie č. 639/2014

9 Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 639/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej

politiky, a ktorým sa mení príloha X k uvedenému nariadeniu (Ú. v. EÚ L 181, 2014, s. 1), zmenené delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2018/1784 z 9. júla 2018 (Ú. v. EÚ L 293, 2018, s. 1) (ďalej len „delegované nariadenie č. 639/2014“), obsahovalo kapitolu 3 s názvom „Ekologizácia“, zloženú zo štyroch oddielov. Oddiel 4 tejto kapitoly s názvom „Oblasť ekologického záujmu“ obsahoval okrem iného článok 45 tohto delegovaného nariadenia, ktorý bol prijatý na základe článku 46 ods. 9 písm. a) nariadenia č. 1307/2013. Tento článok 45 bol nazvaný „Ďalšie kritériá pre typy oblastí ekologického záujmu“ a stanovoval:

„1. Na zaradenie typov oblastí uvedených v článku 46 ods. 2 nariadenia [č. 1307/2013] medzi oblasti ekologického záujmu sa uplatňujú odseky 2 až 11 tohto článku:

2. Pôda ležiaca úhorom a pôda ležiaca úhorom pre medonosné rastliny (druhy bohaté na peľ a nektár) sa nesmie využívať na poľnohospodársku výrobu. Členské štáty určia obdobie, počas ktorého pôda musí ležať úhorom v danom kalendárnom roku. Toto obdobie nesmie byť kratšie ako šesť mesiacov. …

…

10b. Používanie prostriedkov na ochranu rastlín je zakázané na všetkých plochách uvedených v odsekoch 2, 9 a 10, ako aj na plochách s poľnohospodárskou výrobou uvedených v odseku 7.

…“

Vykonávacie rozhodnutie 2022/484

10 Odôvodnenia 1 až 9 vykonávacieho rozhodnutia 2022/484, prijatého na základe článku 69 ods. 1 nariadenia č. 1307/2013, stanovujú:

„(1) V hlave III kapitole 3 nariadenia [č. 1307/2013] sa stanovuje platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (ďalej len ‚ekologizačná platba‘). Tieto postupy zahŕňajú diverzifikáciu plodín podľa článku 43 ods. 2 písm. a) a oblasti ekologického záujmu podľa článku 43 ods. 2 písm. c) uvedeného nariadenia. Ďalšie pravidlá týkajúce sa uvedených postupov sa stanovujú v kapitole 3 [delegovaného nariadenia č. 639/2014].

(2) V článku 44 ods. 4 nariadenia [č. 1307/2013] sa stanovuje, že na účely diverzifikácie plodín sa pôda ležiaca úhorom považuje za pôdu s inou plodinou ako trávy alebo iné rastlinné krmivá. Z uvedeného vyplýva, že pôda, ktorá bola spásaná alebo na ktorej bol vykonaný zber na účely produkcie, sa nemôže považovať za pôdu ležiacu úhorom.

(3) V článku 46 ods. 2 prvom pododseku písm. a) nariadenia [č. 1307/2013] sa stanovuje, že plochy pôdy ležiacej úhorom možno považovať za oblasti ekologického záujmu. V článku 45 ods. 2 delegovaného nariadenia [č. 639/2014] sa vyžaduje absencia poľnohospodárskej výroby a v článku 45 ods. 10b uvedeného nariadenia sa zakazuje používanie prípravkov na ochranu rastlín na pôde ležiacej úhorom, ktorá sa považuje za oblasť ekologického záujmu.

(4) Invázia Ruska na Ukrajinu 24. februára 2022 spôsobila prudký nárast cien komodít a má vplyv na ponuku poľnohospodárskych výrobkov a dopyt po nich. S cieľom riešiť túto situáciu by sa mal zvýšiť potenciál poľnohospodárskej výroby Únie v oblasti dodávok potravín aj krmív.

(5) Plochy pôdy ležiacej úhorom zostávajú plochami ornej pôdy vhodnými na pestovanie plodín, ktorá by sa, hoci v rôznej miere v závislosti od podmienok, ako je kvalita pôdy, mohla okamžite využiť na výrobu potravín a krmív. S cieľom umožniť poľnohospodárom, aby čo najviac využívali svoje dostupné plochy na účely potravinárskej výroby a kŕmenia zvierat, by sa preto členským štátom mala povoliť za rok nároku 2022 výnimka z podmienok týkajúcich sa ekologizačnej platby vrátane používania prípravkov na ochranu rastlín, pokiaľ ide o pôdu ležiacu úhorom, ktorá bola vyhlásená za pôdu spĺňajúcu požiadavky na diverzifikáciu plodín alebo na oblasť ekologického záujmu v súlade s článkom 44 ods. 4 a článkom 46 ods. 2 prvým pododsekom písm. a) nariadenia [č. 1307/2013], v uvedenom poradí.

(6) V tomto rozhodnutí by sa mali stanoviť výnimky z povinností v oblasti diverzifikácie plodín a oblasti ekologického záujmu len v takom rozsahu a na také obdobie, aké je nevyhnutne potrebné. Výnimky by sa mali obmedziť na rok nároku 2022 a ich cieľom by malo byť riešenie vplyvu na ponuku poľnohospodárskych výrobkov a dopyt po nich tým, že sa umožní rozšírenie celkovej plochy ornej pôdy dostupnej na výrobu potravín a krmív.

(7) Pri rozhodovaní o uplatňovaní výnimiek by tieto členské štáty mali náležite zohľadniť ciele poľnohospodárskych postupov prospešných pre klímu a životné prostredie, a najmä potrebu dostatočnej ochrany kvality pôdy, kvality prírodných zdrojov a biodiverzity, predovšetkým v najcitlivejších obdobiach pre kvitnutie a hniezdenie vtákov.

(8) S cieľom zabezpečiť, aby výnimky povolené týmto rozhodnutím boli účinné vzhľadom na sledované ciele, t. j. zmiernenie rastúcich cien komodít a vplyv na ponuku a dopyt, by členské štáty mali prijať rozhodnutia o uplatňovaní výnimiek do 21 dní od dátumu oznámenia tohto rozhodnutia a mali by tieto rozhodnutia oznámiť Komisii do siedmich dní odo dňa ich prijatia.

(9) S cieľom umožniť Komisii monitorovať správne uplatňovanie výnimiek stanovených týmto rozhodnutím, ako aj ich vplyv, by členské štáty mali poskytnúť informácie o počte poľnohospodárskych podnikov a hektárov, na ktoré sa výnimky vzťahujú. Uvedené informácie by sa mali Komisii sprístupniť do 15. decembra 2022 prostredníctvom existujúcich nástrojov oznamovania.“

11 Článok 1 tohto vykonávacieho rozhodnutia, nazvaný „Rozhodnutia o výnimke z určitých podmienok týkajúcich sa ekologizačnej platby za rok nároku 2022“, stanovuje:

„1. Odchylne od článku 44 ods. 4 nariadenia [č. 1307/2013] sa môžu členské štáty rozhodnúť, že pokiaľ ide o rok nároku 2022, pôda ležiaca úhorom sa považuje za pôdu s odlišnou plodinou, aj keď takáto pôda bola spásaná alebo bol na nej vykonaný zber na účely produkcie alebo bola obrábaná.

2. Odchylne od článku 45 ods. 2 delegovaného nariadenia [č. 639/2014] sa môžu členské štáty rozhodnúť, že pokiaľ ide o rok nároku 2022, pôda ležiaca úhorom sa považuje za oblasť ekologického záujmu v súlade s článkom 46 ods. 2 prvým pododsekom písm. a) nariadenia [č. 1307/2013], aj keď takáto pôda bola spásaná alebo bol na nej vykonaný zber na účely produkcie alebo bola obrábaná. …

Odchylne od článku 45 ods. 10b delegovaného nariadenia [č. 639/2014], ak členské štáty využijú výnimku uvedenú v prvom pododseku tohto odseku, môžu tiež rozhodnúť, že povolia používanie prípravkov na ochranu rastlín na tých plochách, kde sa pôda spása alebo sa na nej vykonáva zber na účely produkcie alebo je obrábaná.“

12 Článok 2 uvedeného vykonávacieho rozhodnutia, nazvaný „Časové obmedzenie“, stanovuje:

„Rozhodnutia uvedené v článku 1 sa prijmú do 21 dní odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia.“

13 Podľa článku 3 toho istého vykonávacieho rozhodnutia, nazvaného „Oznámenia“:

„1. Členské štáty oznámia Komisii rozhodnutia prijaté podľa článku 1 do siedmich dní od dátumu prijatia týchto rozhodnutí.

2. Členské štáty do 15. decembra 2022 oznámia Komisii počet poľnohospodárskych podnikov, ktoré uplatnili výnimky stanovené v článku 1, a počet hektárov, na ktorých sa uplatňujú uvedené výnimky.“

Belgické právo

14 Článok 2 ods. 1 a 2 arrêté du gouvernement wallon, du 12 mai 2022, prévoyant des dérogations à certaines conditions relatives à la mise en œuvre des jachères pour l’année 2022 [nariadenie valónskej vlády z 12. mája 2022, ktorým sa stanovujú výnimky z niektorých podmienok týkajúcich sa využívania pôdy ležiacej úhorom na rok 2022] (*Moniteur belge* z 19. mája 2022, s. 43644, ďalej len „nariadenie z 12. mája 2022“), stanovuje:

„Odsek 1 Podľa článku 1 [vykonávacieho rozhodnutia 2022/484] sa na rok 2022 prijímajú tieto ustanovenia:

1° odchylne od článku 44 ods. 4 nariadenia [č. 1307/2013] sa pôda ležiaca úhorom, ktorá bola spásaná, bol na nej vykonaný zber na účely produkcie alebo bola obrábaná, považuje za pôdu s odlišnou plodinou;

2° odchylne od článku 45 ods. 2 nariadenia [č. 639/2014] sa pôda ležiaca úhorom, ktorá bola spásaná, bol na nej vykonaný zber na účely produkcie alebo bola obrábaná, považuje za oblasť ekologického záujmu.

Odsek 2. Na účely odseku 1 sa povoľuje obrábanie pôdy ležiacej úhorom v prípade týchto plodín:

1° kukurica na zrno…;

2° kukurica na siláž…;

3° ďatelina…;

4° lucerna…;

5° lucerna ďatelinová…;

6° ľadenec rožkatý…;

7° vičenec…;

8° sója…;

9° bôb obyčajný a konský – ozimný…;

10° bôb obyčajný a konský – jarný…;

11° vlčí bôb sladký…;

12° ozimné zmesi strukovín a obilnín alebo iných druhov…;

13° jarné zmesi strukovín a obilnín alebo iných druhov…;

14° ozimný hrach s vysokým obsahom bielkovín…;

15° jarný hrach s vysokým obsahom bielkovín…“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

15 Žalobou podanou 18. júla 2022 na Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, sa Ligue domáhalo zrušenia nariadenia z 12. mája 2022.

16 Ligue na podporu svojho návrhu tvrdí, že vykonávacie rozhodnutie 2022/484, na základe ktorého bolo prijaté nariadenie z 12. mája 2022, porušuje jednak nariadenie č. 1307/2013 a jednak článok 45 ods. 2 a článok 45 ods. 10b delegovaného nariadenia č. 639/2014.

17 V tomto rozsahu Ligue podalo na vnútroštátny súd návrh, aby tento súd v rámci prejudiciálneho konania položil Súdnemu dvoru otázku, či je vykonávacie rozhodnutie 2022/484 „v súlade s článkom 69 nariadenia č. 1307/2013 v spojení s článkom 45 delegovaného nariadenia č. 639/2014“.

18 V tejto súvislosti Ligue tvrdí, že z odôvodnenia 4 vykonávacieho rozhodnutia 2022/484 nevyplýva, že Komisia preukázala existenciu „vážnych naliehavých dôvodov“ v zmysle článku 69 ods. 2 nariadenia č. 1307/2013. Okrem toho zásada proporcionality a článok 69 ods. 1 tohto nariadenia ukladajú povinnosť odôvodniť naliehavosť presvedčivejším, podrobnejším a objektívnejším spôsobom, ako aj spresniť základné výrobky, ktorých cena sa zvýšila a pri ktorých je potrebné obmedziť uplatnenie tohto vykonávacieho rozhodnutia. Povolenie odchýliť sa od nariadenia č. 1307/2013 a vykonávacieho nariadenia č. 639/2014 totiž nemôže byť koncipované široko a nepresne.

19 Vnútroštátny súd poznamenáva, že Ligue zakladá svoje tvrdenia na nesprávnom predpoklade, keďže vykonávacie rozhodnutie 2022/484 nebolo prijaté na základe odseku 2, ale na základe odseku 1 článku 69 nariadenia č. 1307/2013, a uvádza, že žaloba, ktorá mu bola predložená, nastoľuje otázku, či je toto vykonávacie rozhodnutie – s prihladnutím k dôvodom uvedeným v jeho odôvodneniach 4 až 8 – platné vzhľadom na článok 69 nariadenia č. 1307/2013 a článok 45 nariadenia č. 639/2014.

20 Vnútroštátny súd pripomína, že povinnosť odôvodnenia vyžaduje, aby každý akt Únie, ktorý vyvoláva právne účinky, obsahoval uvedenie dôvodov, ktoré viedli inštitúciu k jeho vydaniu, a dodáva, že ak je prejudiciálna otázka, ktorú navrhuje Liga, formulovaná všeobecne, znenie žaloby

o neplatnosť umožňuje dostatočne poznať dôvody neplatnosti, ktoré sú v nej uvedené a ktoré spočívajú v „kritike vznesenej v súvislosti s primeranosťou [vykonávacieho rozhodnutia 2022/484] alebo presnejšie s odôvodnením tohto vykonávacieho rozhodnutia“.

21 Za týchto podmienok Conseil d'État (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je [vykonávacie rozhodnutie 2022/484] v súlade s článkom 69 [nariadenia č. 1307/2013] v spojení s článkom 45 [delegovaného nariadenia č. 639/2014]?“

O prejudiciálnej otázke

22 Podľa ustálenej judikatúry vzhľadom na duch spolupráce, ktorým sa musí riadiť fungovanie prejudiciálneho konania, a v súlade s článkom 94 písm. c) rokovacieho poriadku Súdneho dvora je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania uviedol presné dôvody, ktoré ho viedli k otázke o platnosti určitých ustanovení práva Únie, ako aj dôvody neplatnosti, ktoré podľa jeho názoru možno uplatniť [rozsudok z 11. januára 2024, Friends of the Irish Environment (Rybolovné možnosti presahujúce nulu), C-330/22, EU:C:2024:19, bod 45 a citovaná judikatúra].

23 Hoci návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje v tejto súvislosti podrobné úvahy, vyplýva z neho, že vnútroštátny súd sa v podstate pýta Súdneho dvora na platnosť vykonávacieho rozhodnutia 2022/484, konkrétne či vzhľadom na podmienky stanovené v článku 69 ods. 1 nariadenia č. 1307/2013, teda ustanovenia, ktoré predstavuje právny základ tohto vykonávacieho rozhodnutia, je toto vykonávacieho rozhodnutie z právneho hľadiska dostatočne odôvodnené a či toto rozhodnutie navyše spĺňa požiadavku stanovenú v tom istom ustanovení týkajúcu sa nevyhnutnosti a odôvodnenosti opatrenia, ktoré stanovuje.

24 Pokiaľ ide o dodržiavanie povinnosti odôvodnenia, treba pripomenúť, že odôvodnenie vyžadované podľa článku 296 druhého odseku ZFEÚ musí byť prispôsobené povahe dotknutého aktu a musia z neho jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala tak, aby dotknuté osoby mohli poznať dôvody prijatého opatrenia a aby príslušný súd mohol vykonať svoje preskúmanie. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 druhého odseku ZFEÚ, sa musí posudzovať nielen s ohľadom na jeho znenie, ale aj s ohľadom na jeho kontext a na všetky právne predpisy, ktoré upravujú dotknutú oblasť [rozsudok z 30. apríla 2019, Taliansko/Rada (Celkové povolené výlovy stredomorského mečiara veľkého), C-611/17, EU:C:2019:332, bod 40 a citovaná judikatúra].

25 Ak ide konkrétne o všeobecne záväzné akty, ako je vykonávacie rozhodnutie 2022/484, odôvodnenie sa môže obmedziť na uvedenie jednak celkovej situácie, ktorá viedla k jeho prijatiu, a jednak všeobecných cieľov, ktoré má dosiahnuť. Je neprimerané vyžadovať zvláštne odôvodnenie pre rôznu voľbu použitých techník, keď z napadnutého aktu je zrejmý základný cieľ sledovaný inštitúciou [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. apríla 2019, Taliansko/Rada (Celkové povolené výlovy stredomorského mečiara veľkého), C-611/17, EU:C:2019:332, bod 42 a citovanú judikatúru)].

26 V prejednávanej veci, pokiaľ ide v prvom rade o kontext a pravidlá upravujúce dotknutú oblasť, treba uviesť, že na to, aby poľnohospodári mohli získať priamu platbu na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie, ako je táto platba stanovená v ustanoveniach hlavy III kapitoly 3 nariadenia č. 1307/2013, musia podľa článku 43 ods. 1 a 2 tohto nariadenia dodržiavať určité poľnohospodárske postupy. Medzi tieto postupy patrí diverzifikácia plodín a zachovanie oblasti ekologického záujmu na poľnohospodárskej ploche.

27 Konkrétne po prvé z článku 44 ods. 1 nariadenia č. 1307/2013 vyplýva, že diverzifikácia plodín znamená, že od určitých prahových hodnôt plochy musia na ornej pôde poľnohospodára byť dve alebo dokonca tri rôzne plodiny. Podľa odseku 4 písm. c) tohto článku sa pôda ležiaca úhorom na účely tejto požiadavky diverzifikácie považuje za pôdu s odlišnou plodinou, než pôda využívaná na pestovanie trávy alebo iných rastlinných krmív, takže pôda, ktorá sa spása alebo sa na nej vykonáva zber na účely produkcie nemôže byť započítaná ako pôda ležiaca úhorom.

28 Po druhé podľa článkom 46 nariadenia č. 1307/2013 v prípade, že orná pôda podniku pokrýva viac ako 15 hektárov, poľnohospodári musia zabezpečiť, aby vymedzená minimálna plocha bola „oblasťou ekologického záujmu“. Podľa odseku 2 tohto článku patrí pôda ležiaca úhorom medzi plochy, ktoré môžu členské štáty považovať za oblasti ekologického záujmu.

29 Po tretie článok 45 delegovaného nariadenia č. 639/2014 vo svojom odseku 2 spresňuje, že pôda ležiaca úhorom sa nevyužíva na poľnohospodársku výrobu, a v odseku 10b zakazuje používanie prípravkov na ochranu rastlín na predmetnej pôde.

30 Po štvrté článok 69 ods. 1 nariadenia č. 1307/2013 splnomocňuje Komisiu, aby prijala vykonávacie akty na vyriešenie konkrétnych problémov, ktoré sú v naliehavej situácii nevyhnutné a zároveň odôvodnené. Takéto vykonávacie akty sa môžu odchyľovať od ustanovení tohto nariadenia v miere a po dobu, ktoré sú striktne nevyhnutné.

31 Toto splnomocnenie treba chápať tak, že oprávňuje Komisiu prijať vykonávacie akty, ktoré sa odchyľujú nielen od ustanovení samotného nariadenia č. 1307/2013, ale aj od ustanovení delegovaných aktov, akým je delegované nariadenie č. 639/2014, ktorých cieľom je v súlade s článkom 290 ods. 1 ZFEÚ doplniť alebo zmeniť nariadenie č. 1307/2013.

32 Na základe uvedeného splnomocnenia Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie 2022/484, ktorého článok 1 umožnil členským štátom – pokiaľ ide o rok nároku 2022 –, odchýliť sa od nariadenia č. 1307/2013, ako aj od delegovaného nariadenia č. 639/2014, a to v troch ohľadoch.

33 Po prvé členské štáty mohli odchylne od článku 44 ods. 4 nariadenia [č. 1307/2013] rozhodnúť, že pôda ležiaca úhorom sa bude považovať za pôdu s odlišnou plodinou, aj keď takáto pôda bola spásaná alebo bol na nej vykonávaný zber na účely produkcie alebo bola obrábaná.

34 Po druhé členské štáty mohli odchylne od článku 45 ods. 2 delegovaného nariadenia č. 639/2014 rozhodnúť, že pôda ležiaca úhorom sa bude považovať za oblasť ekologického záujmu, aj keď takáto pôda bola spásaná alebo bol na nej vykonávaný zber na účely produkcie alebo bola obrábaná.

35 Po tretie odchylne od článku 45 ods. 10b delegovaného nariadenia (EÚ) č. 639/2014, ak členské štáty využili výnimku uvedenú v predchádzajúcom bode, mohli tiež rozhodnúť, že povolia používanie prípravkov na ochranu rastlín na tých plochách, kde sa pôda spásala alebo sa na nej vykonával zber na účely produkcie alebo bola obrábaná.

36 Poľnohospodári aktívni v členskom štáte, ktorý sa rozhodol udeliť tieto výnimky, preto mohli byť oprávnení na priamu platbu na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie, aj keď svoju pôdu ležiacu úhorom využívali na poľnohospodársku výrobu a používali na nej prípravky na ochranu rastlín.

37 Pokiaľ ide v druhom rade o rozsah povinnosti odôvodnenia pripomenutej v bode 25 vyššie, ktorú má Komisia osobitne pri prijímaní všeobecne záväzného aktu, akým je vykonávacie rozhodnutie 2022/484, treba po prvé uviesť, že v odôvodnení 4 tohto vykonávacieho rozhodnutia Komisia vysvetlila, že prudký nárast cien komodít, spôsobený inváziou Ruskej federácie na Ukrajinu, mal vplyv na ponuku poľnohospodárskych výrobkov a dopyt po nich. Treba konštatovať, že toto odôvodnenie stručne, ale zrozumiteľne uvádza celkovú situáciu, ktorá viedla k prijatiu tohto vykonávacieho rozhodnutia, a dostatočne jasne opisuje konkrétny naliehavý problém, ktorý má toto rozhodnutie vyriešiť.

38 Treba dodať, ako vyplýva z prvej vety odôvodnenia 4 vykonávacieho rozhodnutia 2022/484, že pojem „komodity“ sa odlišuje od pojmu „poľnohospodárske výrobky“. Zo znenia odôvodnení 4 a 8 vo francúzskej jazykovej verzii tohto vykonávacieho rozhodnutia totiž vyplýva, že pojem „komodity“ označuje „komodity“, teda suroviny potrebné na poľnohospodársku výrobu. Toto konštatovanie je podporené skutočnosťou, že iné jazykové verzie uvedeného vykonávacieho rozhodnutia, ako napríklad nemecká, anglická a talianska jazyková verzia, používajú v týchto dvoch odôvodneniach pojem rovnocenný pojmu „komodity“ vo francúzskom jazyku, a to „Rohstoffe)“, „commodity“ a „materie prime“. Okrem toho vykonávacie rozhodnutie 2022/484 nerozlišuje medzi rôznymi poľnohospodárskymi výrobkami, keďže prvá veta odôvodnenia 4 tohto rozhodnutia odkazuje na vplyv prudkého nárastu cien komodít na ponuku a dopyt po všetkých poľnohospodárskych výrobkoch bez rozdielu. V dôsledku toho argumentácia, ktorú Ligue uviedlo pred vnútroštátnym súdom, ako vyplýva zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, podľa ktorej je vykonávacie rozhodnutie 2022/484 nedostatočne odôvodnené, keďže nespresňuje, ktoré poľnohospodárske výrobky sa majú považovať za komodity, ktoré by ako jediné mali byť dotknuté prijatým výnimočným opatrením, nezohľadňuje skutočnosť, že ide o dva odlišné pojmy, ktorých rozsah sa neprekrýva.

39 Navyše tvrdenie združenia Ligue uvedené pred vnútroštátnym súdom, ako vyplýva aj zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, založené na tom, že Komisia mala vo vykonávacom rozhodnutí 2022/484 spresniť „vážne naliehavé dôvody“, ktoré odôvodňovali jeho prijatie, je založené na nesprávnom predpoklade.

40 Na jednej strane je totiž existencia „vážnych naliehavých dôvodov“ nevyhnutná na odôvodnenie prijatia vykonávacích aktov prijatých na základe článku 69 ods. 2 nariadenia č. 1307/2013, zatiaľ čo, ako uviedol aj tento súd, uvedené vykonávacie rozhodnutie bolo prijaté na základe odseku 1 tohto článku, ktorý odkazuje na „naliehavú situáciu“.

41 Na druhej strane Ligue pred vnútroštátnym súdom tvrdilo, že Komisiou v prejednávanej veci nepreukázala naliehavosť, keďže táto inštitúcia nedefinovala pojem „komodity“ a nepredložila výpočet „výrazného nárastu cien“ týchto výrobkov.

42 V tejto súvislosti stačí konštatovať, že vzhľadom na požiadavky odôvodnenia všeobecne záväzných aktov pripomenuté v bode 25 vyššie, článok 296 druhý odsek ZFEÚ nevyžaduje, aby Komisia osobitne vymedzila komodity, ktorých ceny boli ovplyvnené inváziou Ruska na Ukrajinu 24. februára 2022, alebo aby vypočítala výšku nárastu týchto cien.

43 Po druhé, pokiaľ ide o všeobecný cieľ sledovaný vykonávacím rozhodnutím 2022/484, tento je uvedený v druhej vete toho istého odôvodnenia 4. Komisia uviedla, že na riešenie konkrétneho problému opísaného v bode 37 tohto rozsudku je potrebné zvýšiť potenciál poľnohospodárskej výroby potravín a krmív v Únii.

44 Z odôvodnenia 5 vykonávacieho rozhodnutia 2022/484 vyplýva, že Komisia dospela k záveru, že na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné umožniť poľnohospodárom, aby v čo najväčšej miere využívali svoje dostupné plochy, pričom podľa článku 4 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 1307/2013 pôda ležiaca úhorom zostáva ornou pôdou hodnou na pestovanie plodín, a preto sa mohla okamžite využívať na výrobu potravín a krmív. V tomto kontexte, ako vyplýva z odôvodnenia 5, Komisia dospela k názoru, že členské štáty by mali byť oprávnené odchýliť sa od podmienok týkajúcich sa priamych platieb na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie, vrátane zákazu používania prípravkov na ochranu rastlín.

45 Okrem toho v odôvodnení 6 vykonávacieho rozhodnutia 2022/484 Komisia uviedla, že tieto opatrenia týkajúce sa diverzifikácie plodín a oblastí ekologického záujmu sa odchyľujú od ustanovení nariadenia č. 1307/2013 len v takom rozsahu a na také obdobie, aké je nevyhnutne potrebné, keďže sú obmedzené na rok nároku 2022 a ich cieľom bolo riešiť zásahy do ponuky poľnohospodárskych produktov a dopyt po nich tým, že sa umožní zvýšenie celkovej plochy ornej pôdy dostupnej na výrobu potravín a krmív.

46 Zo všetkého, čo bolo uvedené, vyplýva, že Komisia z právneho hľadiska vzhľadom na podmienky stanovené v článku 69 ods. 1 nariadenia č. 1307/2013 dostatočne vysvetlila dôvody, prečo sú opatrenia stanovené vykonávacím rozhodnutím 2022/484 jednak nevyhnutné a odôvodnené na vyriešenie konkrétneho problému, ktorý sa objavil v naliehavom kontexte, a jednak sa od tohto nariadenia odchyľujú len v takom rozsahu a na také obdobie, aké je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie tohto cieľa.

47 Pokiaľ ide ďalej o dodržanie zásady proporcionality, treba pripomenúť, že vykonávacie opatrenia prijaté na základe článku 69 ods. 1 nariadenia č. 1307/2013 musia byť v naliehavej situácii nevyhnutné a odôvodnené a môžu sa odchýliť od ustanovení tohto nariadenia len v miere a po dobu, ktoré sú striktne nevyhnutné.

48 V tejto súvislosti po prvé vzhľadom na cieľ sledovaný vykonávacím rozhodnutím 2022/484, ktorým je, ako vyplýva z bodov 40 a 41 vyššie, vyriešiť konkrétny problém, ktorý sa objavil v núdzovom kontexte, sa opatrenie zavedené týmto vykonávacím rozhodnutím javilo ako nevyhnutné a odôvodnené. Na jednej strane totiž bez toho, aby sa vyžadovali komplexné činnosti, využívanie pôdy ležiacej úhorom môže priamo prispieť k zvýšeniu poľnohospodárskej výroby. Na druhej strane opatrenie spočívajúce v tom, že poľnohospodári nebudú zbavení priamej platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie, ak využívajú svoju pôdu ležiacu úhorom na účely poľnohospodárskej výroby, môže týchto poľnohospodárov motivovať k obrábaniu tejto pôdy.

49 Po druhé sa vykonávacím rozhodnutím 2022/484 Komisia obmedzila na to, že povolila členským štátom odchýliť sa výhradne počas roka 2022 od určitých ustanovení aktov Únie uvedených v článku 1 tohto vykonávacieho rozhodnutia, a to bez toho, aby im uložila povinnosť v tomto zmysle.

50 Na druhej strane, ak by sa niektoré členské štáty rozhodli využiť takúto možnosť, Komisia obmedzila ich činnosť tak, aby sa minimalizoval potenciálne negatívny vplyv tohto využitia na životné prostredie.

51 V odôvodnení 7 vykonávacieho rozhodnutia 2022/484 totiž Komisia pripomenula, že pri vykonávaní tohto rozhodnutia tieto členské štáty mali náležite zohľadniť ciele poľnohospodárskych postupov prospešných pre klímu a životné prostredie, a najmä potrebu dostatočnej ochrany kvality pôdy, kvality prírodných zdrojov a biodiverzity, predovšetkým v najcitlivejších obdobiach pre kvitnutie a hniezdenie vtákov. V tejto súvislosti, ako uvádza Komisia vo svojich písomných pripomienkach, prináleží členským štátom, aby v súlade s týmito povinnosťami vymedzili územnú pôsobnosť výnimiek, ako aj spresnili povolené spôsoby využívania a plodiny, čo v prejednávanej veci urobila valónska vláda v článku 2 ods. 2 nariadenia z 12. mája 2022.

52 V tom istom kontexte článok 3 vykonávacieho rozhodnutia 2022/484 ukladá členským štátom povinnosť oznámiť Komisii rozhodnutia prijaté podľa článku 1 tohto rozhodnutia a oznámiť jej počet poľnohospodárskych podnikov, ktoré využili výnimky, ako aj počet hektárov, na ktorých boli tieto výnimky uplatnené. Z odôvodnenia 9 tohto vykonávacieho rozhodnutia vyplýva, že Komisia uložila tieto povinnosti najmä s cieľom overiť, či sú rozhodnutia, na základe ktorých členské štáty využívajú odchylný režim zavedený uvedeným vykonávacím rozhodnutím, v súlade s limitmi stanovenými týmto vykonávacím rozhodnutím.

53 Z toho vyplýva, že vykonávacie opatrenia prijaté vo vykonávacom rozhodnutí 2022/484 sa nejavia byť v rozpore s požiadavkou stanovenou v článku 69 ods. 1 nariadenia č. 1307/2013, aby boli nevyhnutné a odôvodnené.

54 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že preskúmanie danej otázky neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť vykonávacieho nariadenia 2022/484.

O trovách

55 Vzhľadom na to, že konanie na Súdnom dvore má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Preskúmanie položenej otázky neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2022/484 z 23. marca 2022, ktorým sa stanovujú výnimky z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 a delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 639/2014, pokiaľ ide o uplatňovanie určitých podmienok ekologizačnej platby za rok nároku 2022.

Podpisy